

EUROPOS PARLAMENTAS

2004

2009

Plenarinio posėdžio dokumentas

**GALUTINIS
A6-0024/2005**

7.2.2005

PRANEŠIMAS

dėl 2003 m. Komisijos XXXIII ataskaitos apie konkurencijos politiką
(2004/2139(INI))

Ekonomikos ir pinigų politikos komitetas

Pranešėjas: Jonathan Evans

TURINYS

Puslapis

PASIŪLYMAS DĖL EUROPOS PARLAMENTO REZOLIUCIJOS.....	3
AIŠKINAMOJI DALIS.....	7
PROCEDŪRA.....	10

PASIŪLYMAS DĖL EUROPOS PARLAMENTO REZOLIUCIJOS

dėl Komisijos XXXIII pranešimo dėl konkurencijos politikos – 2003 m. (2004/2139(INI))

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į 2003 m. XXXIII ataskaitą apie konkurencijos politiką (SEC(2004)0658),
 - atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 112 straipsnio 2 dalį ir 45 straipsnį,
 - atsižvelgdamas į Ekonomikos ir pinigų politikos komiteto pranešimą (A6-0024/2005),
- A. primindamas, kad didinti Europos verslo įmonių konkurencingumą yra vienas iš pagrindinių Lisabonos strategijos tikslų,
- B. pabrėždamas poreikį nuolat aktyviai vykdyti konkurencijos iškreipimu kontrolę,
- C. atmindamas verslo bendrijos poreikį užtikrinti aukščiausio lygio teisinį tikrumą vykdant bendrovių susilieimo kontrolės politiką,
- D. ypač atkreipdamas dėmesį į didelį Konkurencijos generalinio direktorato nagrinėtų bylų skaičių, kuomet suinteresuotos šalys visiškai sutiko su Komisijos sprendimais arba jiems pritarė Teismas,
1. džiaugiasi XXXIII pranešimu dėl konkurencijos politikos, kuriame pristatomos pagrindinės konkurencijos politikos reformos ir vadovaujant Komisijos nariui M. Monti priimtų nutarimų vykdymas;
 2. sveikina Komisijos narį nuolat atidžiai kontroliavus konkurencijos iškreipimus ir pradėjus plataus užmojo pertvarką ir atnaujinus konkurencijos apribojimus, įmonių susijungimo kontrolę ir valstybės paramos taisykles ir taip pat pradėjus Konkurencijos direktorato vidaus pertvarką;
 3. ažiaugiasi, kad buvo patvirtinta į atnaujinimo paketą įtrauktų teisės aktų serija, t. y. įvairių ES konkurencijos taisyklių vykdymą užtikrinančių institucijų – Komisijos, už konkurenciją atsakingų atskirų šalių institucijų ir atskirų šalių teismų – iniciatyvos bendradarbiavimo srityje; todėl mano, kad reikia paminėti vyriausiojo konkurencijos ekonomisto paskyrimą, sustiprinti išklausančiojo pareigūno vaidmenį ir kartelių skyrių, nes tai padės greičiau išspręsti bylas dėl kartelių;
 4. apgailestauja, kad Taryba nusprendė atnaujinti „laikinąjį apsaugos mechanizmą“, kurio pagrindu Vokietijos, Nyderlandų, Suomijos ir Danijos laivų statykloms buvo suteikta 100 mln. eurų parama kaip atpildas už neteisingą Pietų Korėjos laivų statyklų konkurenciją, ir tikisi, šią problemą greitai išspręs PPO prieš baigus galioti dabartiniam mechanizmui 2005 m. kovo mėn.;
 5. ragina, kad tai, jog keletas bylų Teisingumo Teismo buvo peržiūrėtos ir atmestos, nebūtų

laikoma pasitikėjimo visa nagrinėjimo ir nutarimų vykdymo sistema sumenkinimu;

6. džiaugiasi, kad į ataskaitą apie konkurencijos politiką buvo įtrauktas specialus skyrius, kuriame atskleidžiamas Komisijos požiūris į sąlygas, kuriomis valstybės narės gali teikti finansinę pagalbą institucijoms, kurioms patikėta stebėti visuotinės svarbos paslaugas teikiančių tarnybų veiklą, ir ragina Komisiją, remdamasis Komisijos ataskaita 2001 m. gruodžio 14–15 d. Lekene vykusiam Europos Vadovų Tarybos susitikimui, Žaliaja knyga dėl visuotinės svarbos paslaugų (KOM(2003)0270), kurią Komisija patvirtino 2003 m. gegužės mėn., ir Altmarko nuosprendžiu, pateikti pasiūlymus padidinti teisinį tikrumą, apibrėžti tinkamą valdymą ir padėti nacionalinėms ir regioninėms valdžios institucijoms vykdyti Sutarties 87 ir 88 straipsnius;
7. ragina Komisiją testuoti teisinės sistemos, susijusios su konkurencijos bylomis, veikimo peržiūrą, siekiant apsvarstyti greitesnį teismų prieinamumo procesą ir iki aukščiausio laipsnio padidinti teisėjų, dirbančių su konkurencijos bylomis, patirtį ir įgūdžius;
8. toliau skatina Europos Parlamentą aktyviau plėtoti konkurencijos politiką, ir ragina išplėsti Parlamento bendro sprendimo galias bei apgailėstauja, kad Komisija ir Taryba neįtvirtino šių idėjų Sutarties, dėl Konstitucijos Europai, projekte;
9. džiaugiasi, kad buvo peržiūrėtos valstybės pagalbos taisyklės ir tai paskatino Komisijos susidomėjimą svarbiomis tolesnės vidaus rinkos raidos atvejais ir klausimais, palengvino ir supaprastino pranešimų ir skundų teikimo tvarką, be to, geriau atskleidė principus, susijusius su nedidelio masto parama bei mokslinių tyrimų ir taikomąja veikla;
10. džiaugiasi Komisijos požiūriu, kad valstybės pagalba moksliniams tyrimams ir taikomajai veiklai paskatins mažas ir vidutines įmones daugiau įsitraukti į mokslinius tyrimus ir taikomąją veiklą ir vėliau pateiktu reglamento pakeitimu, kuriame siūloma įtraukti į reglamentą mokslinių tyrimų ir taikomosios veiklos paramą, ir atkreipia Komisijos dėmesį į skirtingas 25 ES šalių galimybes įsitraukti į tokias programas;
11. skatina Komisiją toliau tirti į Kioto protokolo susitarimą įtrauktų prekybos išmetamųjų teršalų kvotomis mechanizmų, kvotų, išmokų, pažymėjimų ir asignavimų poveikį privačioms įmonėms;
12. džiaugiasi, kad priimdama keletą aplinkosaugos paramos schemų Komisija vadovavosi ekologiškumu grįstais kriterijais, ir ragina Komisiją toliau remti tokių schemų skaidrumą ir taip duoti pavyzdį kitiems regionams ir valstybėms narėms;
13. sveikina Komisiją teigiamai sureagavus į ankstesnius Parlamento pranešimus, ir įkūrus Valstybės pagalbos vykdymo skyrių, atsakingą už Komisijos nutarimų ypač dėl neteisėtos valstybės pagalbos grąžinimo, vykdymą;
14. džiaugiasi, kad tobulinamas informacijos apie valstybės pagalbą teikimas internetu, nes tai yra labai svarbi skaidrumo ir vartotojų informavimo apie Komisijos veiklą priemonė;
15. džiaugiasi, kad įgyvendinama Komisijos nario M. Monti programa, dėl Komisijos antimonopolinių taisyklių atnaujinimo, kuriose ypač daug dėmesio skiriant tyrimams ir

griežtų kartelių baudoms, tačiau išreiškia susirūpinimą, kad 2003 m. ataskaita apie konkurencijos politiką iki šiol menkai tesumažino susikaupusių neišspręstų Komisijos nagrinėjamų atvejų skaičių;

16. išreiškia susirūpinimą, kad vis dar nepavyksta iki galo liberalizuoti dujų ir elektros rinkų;
17. džiaugiasi Komisijos iniciatyvomis, susijusiomis su konkurencijos požiūriu svarbiomis rinkomis, pvz., telekomunikacijų rinka, ir siekiant pagerinti konsultavimo procesą įsteigtomis bendromis Konkurencijos ir Informacinės visuomenės generalinių direktoratų darbo grupėmis
18. sveikina Komisiją siekiant geriau plėtoti ir palengvinti savo dialogą su vartotojais paskyrus ryšių su vartotojais palaikymo pareigūną;
19. tiki, kad veiksmingas konkurencijos politikos taikymas yra pagrindinė priemonė pasiekti efektyviai rinkos struktūrai, kuri veiktų vartotojų labai ir darytų teigiamą ir reikšmingą poveikį jų kasdieniam gyvenimui; pabrėžia, kad dėl glaudesnės vidaus rinkų integracijos kartais tikslingiau tirti konkurencijos padėtį visoje vidaus rinkoje, o ne skirtinguose rinkos sektoriuose (kaip neseniai atsitiko keletu sprendimų dėl įmonių susijungimų atveju), ir ragina Komisiją aiškiau apibrėžti, kaip tokiais atvejais ji supranta „rinkos“ sąvoką;
20. džiaugiasi, kad Komisija atsakingai rengia Europos konkurencijos dienas, mat tai yra svarbi priemonė, išaiškinti vartotojams teigiamą konkurencijos politikos poveikį visose ES dalyse, tačiau taip pat kviečia ir atskirų šalių valdžios institucijas, rengiančias konferencijas, įtraukti vartotojų o16. džiaugiasi, kad Komisija parengė naujas motorinių transporto priemonių paskirstymo taisykles, ir tikisi, kad pavyks sumažinti naujų motorinių transporto priemonių kainų svyravimą valstybėse narėse, bei apgailestauja dėl to, kad šie skirtumai tebėra dideli;
21. džiaugiasi, kad Komisija parengė naujas motorinių transporto priemonių paskirstymo taisykles, ir tikisi, kad pavyks sumažinti naujų motorinių transporto priemonių kainų svyravimą valstybėse narėse, bei apgailestauja dėl to, kad šie skirtumai tebėra dideli;
22. ragina ir toliau tobulinti motorinių transporto priemonių remonto rinką, ypač galimybes pasiekti techninę informaciją ir lengviau gauti motorinių automobilių atsarginių dalių atžvilgiu;
23. džiaugiasi Komisijos reforma dėl bendrovių susiliejinimo kontrolės reglamentavimo principų, tačiau apgailestauja, kad kai kurių Parlamento akcentuojamų minčių dėl teisinio tikrumo ir nešališkumo proceso Komisija nepalaikė;
24. džiaugiasi Komisijos Konkurencijos generalinio direktorato pertvarkymu pagal bendrovių susiliejinimų kontrolę ir ypač restruktūrizavimu pagal sektorių kryptis siekiant geresnio ekonomikos vertinimo ir aiškesnio vartotojų vaidmenų pasiskirstymo;
25. džiaugiasi Komisijos išipareigojimu padėti dešimčiai naujų valstybių narių greitai prisitaikyti prie konkurencijos taisyklių, pritaikyti su konkurencijos apribojimais, ir ypač su valstybės parama, susijusius teisės aktus ir ragina Komisiją tęsti techninės pagalbos ir bendradarbiavimo projektus;

26. džiaugiasi Komisijos įsipareigojimu tęsti sustiprinto dvišalio bendradarbiavimo su pagrindiniais Bendrijos prekybos partneriais politiką ir plėsti daugiašalį bendradarbiavimą konkurencijos srityje; ypač sveikina Komisiją sudarius bendradarbiavimo konkurencijos srityje susitarimus su JAV, Kanada ir Japonija;
27. ragina Komisiją ir toliau bendradarbiauti su EBPO, Azijos (ypač Kinija) ir Lotynų Amerikos šalimis;
28. ragina Komisiją tęsti derybas su PPO dėl prekybos ir konkurencijos politikos sąveikos pagal 2001 m. lapkričio mėn. Dohos deklaraciją;
29. įpareigoja Pirmininką perduoti šią rezoliuciją Tarybai ir Komisijai.

AIŠKINAMOJI DALIS

Nuo pat Europos Bendrijos įkūrimo pasirašant Romos sutartį efektyvi konkurencijos politika buvo suvokiama kaip pagrindinė veiksminga, vartotojams palanki rinkos struktūros kūrimo priemonė. Ši politika darė teigiamą įtaką kasdieniniam Europos piliečių gyvenimui. Konkurencijos direktoratui vadovaujant Komisijos nariui M. Monti, Komisija ne tik vykdė nuolatinę griežtą konkurencijos iškreipimų kontrolę, tačiau ėmėsi ir ambicingos taisyklių ir praktinės tvarkos reorganizavimo ir atnaujinimo programos, vykdydama antimonopolinę politiką, bendrovių susiliejiimo ir valstybės pagalbos kontrolę. Sėkmingai įgyvendintos reformos bus esminis konkurencijos Europos versle skatinimo faktorius, o skatinti konkurenciją yra strateginis Europos Tarybos tikslas, įtvirtintas Lisabonoje.

2003 m. Komisijos ataskaitoje apie Konkurencijos direktorato darbą pristatoma, ko jau pavyko pasiekti. Atnaujintos Komisijos antimonopolinės taisyklės ir dėl to, be abejonės, įvyks daug pakeitimų įgyvendinant EB steigimo sutarties 81 ir 82 straipsnius. Išskirtinis ribotų Komisijos žmogiškųjų išteklių dėmesys tyrimams ir griežtų kartelių baudoms turėtų dar labiau sumažinti konkurencijos iškreipimų skaičių. Ataskaitų sistemos kūrimas užbaigtas sumažėjus ataskaitų skaičiui nuo 101 pranešimo 2004 m. iki 71 pranešimo 2003 m. Skundų taip pat sumažėjo nuo 129 iki 94, o nauja aktyvi Komisijos bylų nagrinėjimo tvarka prasidėjo nuo 1998 m. padidėjus savo iniciatyva iškeltų bylų skaičiui. Komisija ėmėsi maždaug 97 bylų. Vis dėlto 2003 m. pranešime nematyti, kad būtų sumažėjęs neišspęstų bylų, kurias turėtų užbaigti Komisija, skaičius, nepaisant numatyto Komisijos darbo gerinimo šiuo tikslu. Nuolatinis neužbaigtų bylų skaičiaus mažėjimas prasidėjo 2001 m. (840 bylų); 2002 m. – 805 bylos, 2003 m. – 760 bylų. Galima tikėtis, kad kitoje ataskaitoje bus pranešta apie dar akivaizdesnį mažėjimą.

Kalbant apie bendrovių susiliejiimo kontrolę, pasakytina, kad Komisija po ilgai trukusių konsultacijų ėmėsi stipriai reformuoti esamas taisykles. Reforma buvo vykdoma mažėjant bendrovių susiliejiimo veiklai. 2003 m. pranešimų sumažėjo iki 212, o tai yra mažiausias skaičius per šešerius metus. Europos Parlamentas pageidautų, kad bylų persiuntimo procedūra būtų supaprastinta remiantis pačios Komisijos pasiūlytais principais. Būtina aukščiausiu lygiu užtikrinti teisinį tikrumą, kad įmonės galėtų būti tikros, jog jų komerciniai sprendimai bus įgyvendinti. Vis dėlto Konkurencijos direktorato reorganizavimas, ypač restruktūrizavimas pagal sektorius, Vyriausiojo ekonomisto konkurencijos klausimais paskyrimas ir sudarytos specialistų grupės, kurios turės atlikti tyrimų išvadų peržiūrą, turėtų padėti palengvinti sprendimų priėmimą procesą ir sustiprinti ekonominį įvertinimą bendrovių susiliejiimo kontrolės byloje. Tai ne tik didins pasitikėjimą sistema, bet ir sumažins atvejų, kai Komisijos sprendimus panaikina teismai, skaičių.

Be to, labai svarbu, kad tas nedidelis Teisingumo Teismo peržiūrėtų ir atmetų bylų skaičius nebūtų laikoma pasitikėjimo visa nagrinėjimo ir nutarimų vykdymo sistema sumenkinimu. Yra daug bylų, kurias nagrinėjo Europos Komisijos Konkurencijos direktoratas, ir Komisijos sprendimams suinteresuotos šalys visiškai pritarė arba jie buvo patvirtinami teismuose.

Komisija privalo tęsti teisminės sistemos, susijusios su konkurencijos bylomis, peržiūrą, tam kad pagreitintų teismų prieinamumo procesą ir optimaliai padidintų teisėjų, dirbančių su konkurencijos bylomis, patirtį ir įgūdžius.

Svarbu, kad būtų aiškiau apibrėžtas vartotojų vaidmuo šiame procese. Ryšių su vartotojais pareigūno paskyrimas yra sveikintinas žingsnis skatinant glaudesnę Komisijos dialogą su vartotojais.

Europos Parlamento ir Komisijos bendradarbiavimas propaguojant Europos konkurencijos dienas valstybėse narėse buvo labai sėkmingas. Programą būtų galima patobulinti, kad šiuose renginiuose daugiau dėmesio būtų skiriama ne teisiniams ir filosofiniams ginčams dėl konkurencijos politikos reformos, o teigiamam konkurencijos politikos poveikiui kasdieniame vartotojų gyvenime. Rezultatai būtų dar geresni, jei Komisija ir Parlamentas glaudžiau bendradarbiautų tardamiesi dėl renginio formos, turinio ir kuo įvairesnių ir gausesnių informavimo apie renginį šaltinių.

Trečia svarbi sritis, kurioje Komisija ėmėsi didelių struktūrinių reformų, yra valstybės pagalbos kontrolė. Kaip ir kitose Komisijos veiklos srityse, taisyklių reforma vyko Komisijai pradėjus stebėti valstybės pagalbos teikimo procesą, kaip tai apibrėžta Sutartyje. 2003 m. ataskaitose kalbama apie tolesnę valstybės pagalbos sumažėjimą tuomet dalyvaujant tik 15 valstybių narių (nuo 60 mlrd. eurų 1998 m. iki 49 mlrd. eurų 2002 m.). Vis dėlto ši sumažėjimą daugiausiai lėmė specialių taisyklių, taikomų *Lander* Vokietijoje, galiojimo pabaiga. O 2002 m. skaičius yra per didelis. Taigi pasiūlymai reformuoti yra pačiu laiku. Taisyklių peržiūrą pakeitus Komisijos susidomėjimu bylomis ir klausimais, svarbiais tolesnei vidaus rinkos plėtrai, pranešimu ir skundų teikimo tvarkos palengvinimu ir supaprastinimu dar labiau išryškėjo principai, susiję su nedidelio masto parama bei mokslinių tyrimų ir taikomąja veikla. Tai turėtų užtikrinti skaidrumą ir teisinį tikrumą, sumažinti nereikalingą procedūrų skaičių siekiant supaprastinti greitą sprendimų priėmimą.

Tolesnis valstybės pagalbos rezultatų lentelės internetinio varianto tobulinimas – tai skaidrumo įrodymas, nurodant sektorius ir valstybes nares, kuriose buvo teikiama valstybės pagalba. Informaciją apie suteiktos pagalbos tipus ir sumas dabar galima lengvai palyginti, išryškinant skirtingų formų pagalbos poveikį konkurencijai. Europos Parlamentas anksčiau išreiškė savo susirūpinimą dėl lėtos pažangos atkuriant pagalbą valstybėms narėms visų pirma dėl valstybių narių, teikusių pagalbą, inertiškumo. Taigi įkurti specialų Nutarimų dėl valstybės pagalbos vykdymo skyrių, užtikrinantį Komisijos nutarimų vykdymą, ypač kovojant su neteisėtos valstybės pagalba, yra labai teigiamas poslinkis.

Pranešėjas apgailestauja, kad Ministrų Taryba turėjo atnaujinti laikiną apsaugos mechanizmą, leidžiantį suteikti 100 mln. eurų paramą Vokietijos, Olandijos, Suomijos ir Danijos laivų statykloms. Šis sprendimas, kaip atsakas į nesąžiningą Pietų Korėjos laivų statyklų konkurenciją, gali iškreipti konkurenciją tarp gavusių paramą Europos laivų statyklų ir tarp tokios paramos negavusių ir sukelti virtualią nesąžiningų atvejų. Tikimės greitai rasti ginčo, kilusio PPO, sprendimą dar prieš pasibaigiant dabartinio mechanizmo galiojimui 2005 m. kovo mėn.

Labai svarbu atskirti neteisėtą valstybės paramą nuo regioninės ar vyriausybės paramos numatytoms visuotinėms paslaugoms. 2003 m. ataskaitoje remiamasi ankstesnių ataskaitų struktūra, tik įterptas naujas skyrius apie visuotinės svarbos paslaugas, skirtas patikslinti Komisijos politiką. Priėmus sprendimą byloje *Altmark* dar svarbiau, kad Komisija teiktų pasiūlymus dėl aiškių visuotinės svarbos paslaugų taisyklių ir statuso apibrėžimo, taip skatindama teisinį tikrumą, nustatydamą tinkamą valdymo būdą ir padėdama nacionalinėms ir regioninėms valdžios institucijoms pagal sutarties 87 ir 88 straipsnius.

2003 m. pranešime atkreipiamas dėmesys į Komisijos atliktą paruošiamąjį darbą įgyvendinant naują, lengvatas teikiančių reglamentų paketą dėl motorinių transporto priemonių. Tai sritis, kurioje jau ilgai laukiama, kada Komisija imsisi vartotojų interesų gynimo. Naujos taisyklės taip pat yra svarbus žingsnis užtikrinant sklandžių bendrosios rinkos funkcionavimą. Nepaisant motorinių automobilių gamintojų tikinimo, kad automobilių kainų skirtumai buvo sumažinti, pranešime teigiama, kad mažinant šiuos skirtumus 2002 m. nebuvo jokio aiškumo, o tai patvirtina poreikį Komisijai imtis šioje srityje tvirtų ir ryžtingų veiksmų.

Atverdama motorinių transporto priemonių rinką, kurią dabar labiausiai turėtų skatinti lengvai pasiekiami techninė informacija ir galimybė nesunkiai gauti atsarginių motorinių automobilių dalių, Komisija turėjo galimybę pranešti apie pažangą ginant vartotojų interesus.

2003 m. pranešimas taip pat atkreipia dėmesį į Komisijos tarptautinę veiklą. Komisijos narys M. Monti ypač prisidėjo prie informavimo ir bendradarbiavimo tarptautiniu mastu skatinimo, taip pat prie atskirų šalių konkurencijos tarnybų plėtros naujose valstybėse narėse. Tarptautinio konkurencijos tinklo plėtra ir glaudus bendradarbiavimas su reguliuotojais JAV yra puikūs sėkmės šioje srityje įrodymai.

Europos Parlamento Ekonomikos ir pinigų politikos komitetas yra daug kartų išreiškęs savo nuoširdžią padėką dėl bendradarbiavimo santykių, kuriuos Komisijos narys M. Monti ir jo vadovaujamas direktoratas užmezgė su Europos Parlamentu. Komisijos nariui priskiriami nuopelnai už labai svarbią struktūrinę reformą, jos praktinį taikymą ir ES konkurencijos politikos įvaizdžio gerinimą tarptautiniu mastu. Nors komitetas apgailestauja, kad M. Monti nepalaikė komiteto ilgai puoselėto siekio dalytis su Komisija bendros politikos sprendimo galiomis, tačiau pripažįsta, kad M. Monti dažnai atsižvelgdavo į Parlamento nuomonę, tarsi tokios galios būtų iš tiesų egzistavusios. Reikia tikėtis, kad Komisijos nario M. Monti įpėdinis ir Konkurencijos direktoratas tęs šį pradėtą darbą.

